

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА 3.РАЗРЕД	
школска 2026/27. година	
ПРЕДМЕТ	СРПСКИ ЈЕЗИК
Ученици 3.разреда из предмета <u>Српски језик</u> оцењују се на два начина: - сумативно(бројчано); - формативно. - Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. - Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања. - Ученик у који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план. - Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања. Оцењивање је према Правилнику о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник“ РС, број 10/24 од 09.02.2024. године).	

ИНИЦИЈАЛНО ПРОЦЕЊИВАЊЕ
На почетку школске године, по правилу до краја треће недеље од почетка школске године, наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет у тој школској години. Иницијално процењивање најављује се три радна дана пре планираног одржавања и не убраја се у планирани број писмених провера. Резултат иницијалног процењивања уписује у педагошку документацију, не оцењује се, служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика. Наставник, пружа правовремену индивидуалну повратну информацију о резултату иницијалног процењивања ученику и родитељу.

Предмет	СРПСКИ ЈЕЗИК
БРОЈЧАНО ОЦЕЊИВАЊЕ	
Ученици се оцењују бројчано, и то: 1. Усменим путем 2. Писменим путем (контролне вежбе) 3. Ангажовањем на часу/напројекту, израдом домаћих задатака.	
1.УСМЕНО ИСПИТИВАЊЕ	
Усменим путем се оцена добија одговарањем на питања/ангажовањем на часу.	
Наставна област	КЊИЖЕВНОСТ
Оцена	Критеријуми оцењивања
Одличан(5)	-Ученик увек чита са разумевањем различите текстове ио бразлаже свој утисак и мишљење о прочитаном тексту; - Самостално и тачно разликује књижевне врсте:лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - Самостално и успешно одређује тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Разликује главне и споредне ликове и упоређује их,разликује њихове позитивне и негативне особине, наводећи примере; - Самостално уочава и у потпуности успешно издваја основне одлике лирске песме (стих,строфа и рима); - Разуме пренесено значење пословице, басне и њихову поучност; - Разуме и објашњава идеје књижевног дела; - Разликује народну од ауторске бајке и уочава основне одлике народне бајке; - Самостално и у потпуности тачно уочава основне одлике народне епске песме; - Самостално уочава поређење и разуме његову улогу у књижевном делу; - У потпуности успешно разликује опис од приповедања у књижевном делу; - Самостално проналази и показује примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - Уочава хумор у књижевном делу и самостално објашњава његову функцију; - Усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; - Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији; На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Врлодобар(4)	- Ученик најчешће чита са разумевањем различите текстове и образлаже свој утисак и мишљење о прочитаном тексту; - Разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - Углавном самостално одређује тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Издваја главне и споредне ликове, објашњава основне особине; - Углавном самостално уочава и издваја основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); - У великој мери разуме пренесено значење пословице, басне и њихову поучност; - Разуме идеје књижевног дела; - Углавном самостално разликује народну од ауторске бајке и уочава основне одлике народне бајке; - Најчешће самостално уочава основне одлике народне епске песме; - У великој мери уочава поређење и разуме његову улогу у књижевном делу; - Углавном успешно разликује опис од приповедања у књижевном делу; - Најчешће самостално проналази и показује примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - У великој мери уочава хумор у књижевном делу и објашњава његову функцију; - У великој мери усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; - Редовно чита домаћу лектуру и учествује у интерпретацији; - На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, - често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања
Добар(3)	- Ученик углавном чита са разумевањем различите текстове и делимично образлаже свој утисак и мишљење о прочитаном тексту; - Препознаје књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - Делимично зна да одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Препознаје главне и споредне ликове, уз подстицај наводи основне особине; - Делимично зна да уочи и издвоји основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); - Делимично разуме пренесено значење пословице, басне и њихову поучност; - Уз помоћ разуме идеје књижевног дела; - Уз помоћ разликује народну од ауторске бајке и уочава основне одлике народне бајке; - Уз подстицај уочава основне одлике народне епске песме; - Делимично уочава поређење и разуме његову улогу у књижевном делу; - Уз помоћ разликује опис од приповедања у књижевном делу; - Уз мању помоћ проналази и показује примере дијалога у песми,

	причи и драмском тексту; - Уз мању помоћ уочава хумор у књижевном делу; - Делимично усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; - У већини случајева чита домаћу лектиру и понекад учествује у интерпретацији; - На часовима је активан на подстицај и ретко се служи осталим Изворима знања.
Довољан(2)	- Делимично чита са разумевањем различите текстове и уз помоћ образлаже свој утисак и мишљење о прочитаном тексту; - Уз помоћ препознаје књижевне врсте:лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - Уз помоћ одређује тему,редослед догађаја,време и место дешавања у прочитаном тексту; - Уз помоћ препознаје главне и споредне ликове; - Уз помоћ уочава основне одлике лирске песме (стих,строфа и рима); - Уз помоћ препознаје пренесено значење пословице,басне и њихову поучност; - Уз помоћ препознаје идеје књижевног дела; - Уз помоћ разликује народну од ауторске бајке и препознаје основне одлике народне бајке; - Уз помоћ препознаје основне одлике народне епске песме; - Уз помоћ препознаје поређење у књижевном делу; - Уз помоћ препознаје опис од приповедања у књижевном делу; - Уз помоћ показује примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - Уз помоћ препознаје хумор у књижевном делу; - Ретко усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; - У већини случајева не чита домаћу лектиру и ретко учествује у интерпретацији; - На часовима је ретко активан.
Недовољан(1)	- Не чита са разумевањем различите текстове и уз помоћ образлаже свој утисак и мишљење о прочитаном тексту; - Не препознаје књижевне врсте:лирску и епску песму,причу, басну, бајку, роман и драмски текст; - Не одређује тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; - Не препознаје главне и споредне ликове; - Не уочава основне одлике лирске песме(стих,строфа и рима); - Не препознаје пренесено значење пословице,басне и њихову поучност; - Не препознаје идеје књижевног дела; - Не разликује народну од ауторске бајке и препознаје основне одлике народне бајке; - Не препознаје основне одлике народне епске песме; - Не препознаје поређење у књижевном делу; - Не препознаје опис од приповедања укњижевном делу;

	- Уз помоћ показује примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; - Не препознаје хумор у књижевном делу; - Не усваја позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; - Не чита домаћу лектиру и не учествује у интерпретацији; - На часовима је не активан.
--	---

Наставна област	ЈЕЗИК
Одличан(5)	- Самостално именује и разликује врсте и подврсте речи: властите, заједничке, збирне и градивне именице, описне, присвојне и градивне придеве, личне заменице, основне и редне бројеве, глаголе и уочава оне који су увек у истом облику; самостално даје типичне примере за њих; - Успешно одређује основне граматичке категорије именица (роди број), придева (роди број), глагола (лице, род и број) и самостално пребацује глаголе из једног глаголског времена у друго; - Успешно одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) и самостално наводи примере; - Самостално и успешно претвара управни у неуправни говор и обрнуто; - Правилно пише велико слово у свим ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, насеља, празника), познаје скраћенице и примењује их на конкретним примерима; познаје правила за писање речце „ли“ и „не“ уз именице, придеве и глаголе; - Употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - Поштује и примењује правописна правила.
Врло добар(4)	- Одређује врсте и подврсте речи у великој мери: властите, заједничке, збирне и градивне именице, описне, присвојне и градивне придеве, личне заменице, основне и редне бројеве, глаголе и најчешће уочава оне који су увек у истом облику; углавном даје типичне примере за њих; - Углавном одређује основне граматичке категорије именица (роди број), придева (род и број), глагола (лице, род и број) и најчешће зна да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго; - Одређује врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) и самостално наводи примере; - Уз мањи подстицај претвара управни у неуправни говор и обрнуто; - Углавном правилно пише велико слово у свим ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, насеља, празника), познаје скраћенице и примењује их на конкретним примерима; познаје правила за писање речце „ли“ и „не“ уз именице, придеве и глаголе; - У великој мери употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика;

	- Најчешће поштује и примењује правописна правила.
Добар(3)	-Препознаје врсте и подврсте речи: властите, заједничке,збирне и Градивне именице,описне,присвојне и градивне придеве,личне заменице, основне и редне бројеве, глаголе и уз помоћ уочава оне који су увек у истом облику; - Препознаје основне граматичке категорије именица (род и број), придева (род и број), глагола (лице, род и број) и уз помоћ зна да пребаци глаголе из једног глаголског времена у друго; - Препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне) и уз мању помоћ наводи примере; - Разликујеуправниоднеуправногговора; - Углавном правилно пише велико слово у ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, насеља, празника), препознаје скраћенице и уз мањи подстицај их примењује на конкретним примерима; познаје правила за писање речце „ли“ и „не“ уз именице, придеве и глаголе; - Углавном употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; -Углавном поштује и примењује правописна правила
Довољан(2)	- Уз помоћ препознаје врсте речи: именице, придеве, заменице, бројеве, глаголе; - Уз помоћ препознаје основне граматичке категорије именица(род и број), придева (род и број), глагола (лице, род и број); - Уз помоћ препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне); - Уз помоћ разликује управни од неуправног говора; - Препознаје употребу великог слова у ситуацијама(велико почетно слово, називи улица, насеља, празника), препознаје скраћенице уз помоћ;препознаје правила записање речце,„ли“и,„не“уз именице, придеве и глаголе; - Уз помоћ употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; - Делимично,уз помоћ поштује и примењује правописна правила.
Недовољан(1)	- Не препознаје врсте речи: именице, придеве, заменице, бројеве, глаголе; - Не препознаје основне граматичке категорије именица (род и број), придева (род и број), глагола (лице, род и број); - Не препознаје врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, узвичне, заповедне) и по потврдности/одричности (потврдне и одричне); - Не разликује управни од неуправног говора; - Не препознаје употребу великог слова у ситуацијама (велико почетно слово, називи улица, насеља, празника), не препознаје скраћенице уз помоћ;не препознаје правила за писање речце,„ли“ и „не“уз именице, придеве и глаголе; - Не употребљава речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; -Не поштује и не примењује правописна правила.

Наставна област	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
Одличан(5)	- Самостално чита ћирилични и латинични текст поштујући интонацију реченице/стиха; - Зна и успешно користи оба писма(ћирилицу и латиницу); - Самостално и изражајно рецитије песму и чита прозни текст, доносећи доживљај слушаоцу; - Самостално и изражајно изводи улоге у драмском тексту; - Самостално, јасно и разговетно изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу,поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; - Успешно спаја више реченица у краћу и дужу целину; - Самостално препричава, прича и описује, на сажет и на опширан начин; - Успешно извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективностии сажетости; - Самостално попуњава једноставан образац у који правилно уноси основне личне податке; - Прилагођава језички израз комуникативној ситуацији - формалној и неформалној; - Учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника; - Фонд речи је веома богат и прилагођен узрасту.
Врлодобар(4)	- Самостално чита ћирилични и латинични текст поштујући интонацију реченице/стиха; - Зна и користи оба писма(ћирилицу и латиницу); - Самостално и изражајно рецитије песму и чита прозни текст; - Самостално изводи улоге у драмском тексту; - Самостално изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо; - Углавном успешно спаја више реченица у краћу и дужу целину; - У великој мери успешно препричава, прича и описује, на саже и на опширан начин; - Углавном успешно извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - Попуњава једноставан образац у који углавном правилно уноси основне личне податке; - У великој мери прилагођава језички израз комуникативној ситуацији -формалној и неформалној; - У великој мери учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника; - Фонд речи је у великој мери прилагођен узрасту.
Добар(3)	- Чита ћирилични и латинични текст уз мање грешке, делимично поштујући интонацију реченице/стиха; - Понекад прави грешке при писању латиничним писмом, док ћирилично писмо користи успешно; - Уз мањи подстицај рецитије песму и чита прозни текст; - Уз мањи подстицај изводи једноставније улоге у драмском тексту; - Уз мању помоћ изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо;

	- Делимично успешно спаја више реченица у краћу и дужу целину. - Уз мањупомоћ успешно препричава, прича и описује, на сажети на опширан начин; - Уз мању помоћ успешно извештава о догађајима, делимично водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - Уз мању помоћ попуњава једноставан образац у који углавном правилно уноси основне личне податке; - Делимично прилагођава језички израз комуникативној ситуацији Формалној и неформалној; - Уз подстицај учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника; - Фонд речи је делимично прилагођен узрасту.
Довољан(2)	- Чита ћирилични и латинични текст уз грешке и без поштовања интонације реченице/стиха; - Делимично је савладао писање оба писма, меша слова ћирилице и латинице; - Уз помоћ рецитије песму и чита прозни текст; - Уз помоћ и подстицај изводи једноставније улоге у драмском тексту; - Уз већу помоћ изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу, без поштовања одговарајуће интонације и логичког акцента, паузе, брзине и темпа; - Уз већупомоћ спаја више реченица у краћу и дужу целину; - Уз већу помоћ успешно препричава, прича и описује, на сажет и на опширан начин; - Уз већу помоћ успешно извештава о догађајима, делимично водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - Уз већу помоћ попуњава једноставан образац у који углавном правилно уноси основне личне податке; - Ретко прилагођава језички израз комуникативној ситуацији-формалној и неформалној; - Уз подстицај учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и пажљиво слуша саговорника; - Фонд речи је често веома оскудан у односу на узраст.
Недовољан(1)	- Не чита ћирилични и латинични текст; - Није савладао писање оба писма, меша слова ћирилице и латинице; - Не рецитије песму и не чита прозни текст; - Не изводи једноставније улоге у драмском тексту; - Не изговара обавештајну, упитну и заповедну реченицу; - Не спаја више реченица у краћу и дужу целину; - Не препричава, прича и описује, на сажет и на опширан начин; - Не извештава о догађајима, водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; - Не попуњава једноставан образац; - Не прилагођава језички израз комуникативној ситуацији-формалној и неформалној; - Не учествује у разговору поштујући уобичајена правила комуникације и не слуша саговорника;

-Фонд речи је често веома оскудан у односу на узраст.

2.ПИСМЕНО ИСПИТИВАЊЕ

Писмене провере одржавају се најмање четири пута у току школске године. Најављују се најмање пет дана пре датума одржавања.

Бројчана оцена на контролној вежби се даје по стандардизованој формули:

проценти	оцена
100 - 85	одличан 5
84 - 70	врло добар 4
69 - 55	добар 3
54 - 40	довољан 2
39 - 0	недовољан 1

Ако након писмене провере постигнућа више од половине ученика једног одељења, који су радили писмену проверу постигнућа, добије недовољну оцену, писмена провера се поништава за ученика који је добио недовољну оцену.

Оцена са писмене провере може бити поништена и ученику који није задовољан оценом. Обе оцене се евидентирају у дневник.

За ученика који из оправданих разлога није радио писмену проверу постигнућа, провера може да се организује и накнадно, имајући у виду дневно и недељно ограничење броја писаних провера ученика. Накнадна провера постигнућа најављује се, најмање три радна дана раније.

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

Формативна оцена се уписује у дневник и улази у закључну оцену ученика н крају полугодишта/школскегодине. Ученик се формативно оцењује најмање четири пута у току школске године.

Елементи **формативног** оцењивања:

- писмене провере до петнаест минута(диктат,читање и разумевање непознатог текста)
- усмено одговарање(рецитацијапесме, читањедрамскогтекстапоулогама)
- активност на часу (учествовање у анализи књижевног дела/лектире,редовно читање лектире, решавање задатака из граматике и правописа)
- успешност у групном раду;
- израда плаката/ паноа;
- домаћи задаци,однос према раду.

Писмене провере до 15 минута

Писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута обављају се без најаве, а спроводе се ради утврђивања остварености циља једног или више часова и савладаности дела реализованих програмских садржаја, односно остварености операционализованих исхода. Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута чини део формативне оцене. Оцена из писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута евидентира се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта. Резултати писмене провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика, а у најбољем интересу ученика.

Диктат

Диктат се даје у трајању до 15 минута. Диктат се оцењује у односу на област која се њим проверава. Грешке из друге области се исправљају, али не улазе у бодовање диктата.

Рецитација песме/читање драмског текста по улогама

	Оцена
Ученик самостално и тачно рецитије научену песму, поштујући темпо, ритам, интонацију и динамику. Ученик самостално и тачно чита обрађени текст по улогама, поштујући редослед и знаке интерпункције.	Зелени смајли
Ученик уз помоћ рецитије научену песму. Ученик уз помоћ чита обрађени текст по улогама.	Жути смајли
Ученик не рецитије/није научио песму. Ученик не чита обрађени текст по улогама.	Црвени смајли

Домаћи задаци и активност

Наставник води евиденцију о домаћим задацима и индивидуалним задацима које је дао ученику. Пет ненаписана домаћа задатка вреднују се оценом недовољан (1). Уколико ученик није понео домаћи задатак на час (није донео свеску, радну свеску, плакат, пано...) сматра се да га није урадио. Активност ученика прати се континуирано и вреднује током целе школске године. У активност улази и редовност/ благовременост/ тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност. Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика из предмета, најчешће у његову корист.

Закључна оцена за успех из предмета српски језик не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања. Закључна оцена не може да буде мања од:

- 1) одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
- 2) врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
- 3) добар (3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
- 4) довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.
- 5) недовољан (1), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Стручно веће 3.разреда

- 3.а Штефанија Кадаш Ђурчик
- 3.б Данијела Митровић
- 3.ц Ивана Штрбац
- 3.р Душица Мацгаљ